

VÔI VÀNG

XUÂN DIỆU^(*)

KẾT QUẢ CẨN ĐẠT

- *Cảm nhận được lòng ham sống bồng bột, mãnh liệt của nhà thơ với một quan niệm mới về thời gian, tuổi trẻ và hạnh phúc.*
- *Thấy được sự kết hợp nhuần nhì giữa mạch cảm xúc dồi dào và mạch triết luận sâu sắc trong bài thơ cùng những sáng tạo mới lạ trong hình thức thể hiện.*

TIỂU DẪN

Thơ thơ (1938) là tập thơ đầu tay của Xuân Diệu. Đó là tiếng thơ dào dạt của một tâm hồn trẻ lúc nào cũng thèm yêu, khát sống, say đắm cuộc đời, quyến luyến cảnh sắc trần gian, thể hiện một quan niệm sống mới mẻ, tích cực. Tập thơ cũng tràn đầy những cảm nhận tinh vi về sự lạnh lùng của thời gian và sự cô đơn giữa dòng đời. Nó được viết bằng một hình thức hấp dẫn với nhiều cách tân táo bạo và nhuần nhì. Bởi thế, *Thơ thơ* được xem là một đỉnh cao của phong trào Thơ mới.

Voi vàng là một trong những bài đặc sắc nhất của tập *Thơ thơ*.

*
* *

Tặng Vũ Đình Liên

1. *Tôi muốn tắt nắng đi
Cho màu dừng nhạt mờ;
Tôi muốn buộc gió lại
Cho hương dừng bay đi.*
5. *Của ong bướm này đây tuần tháng mật⁽¹⁾ ;
Này đây hoa của đồng nội xanh rì ;
Này đây lá của cành tơ phơ phất ;*

(*) Về cuộc đời và sự nghiệp văn học của Xuân Diệu, xem bài *Xuân Diệu* ở trang 34.

(1) *Tuần tháng mật* : cách nói khác của tuần trăng mật.

- Của yến anh⁽¹⁾ này đây khúc tình si ;*
Và này đây ánh sáng chớp hàng mi,
10. *Mỗi buổi sớm, thân Vui hằng gõ cửa ;*
Tháng giêng ngon như một cặp môi gần ;
Tôi sung sướng. Nhưng với vàng một nửa :
Tôi không chờ nắng hạ mới hoài xuân⁽²⁾.
- Xuân dương tối, nghĩa là xuân dương qua,*
15. *Xuân còn non, nghĩa là xuân sẽ già,*
Mà xuân hết, nghĩa là tôi cũng mất.
Lòng tôi rộng, nhưng lượng trời cứ chất,
Không cho dài thời trẻ của nhân gian,
Nói làm chi rằng xuân vẫn tuần hoàn⁽³⁾,
20. *Nếu tuổi trẻ chẳng hai lần thăm lại !*
Còn trời đất, nhưng chẳng còn tôi mãi,
Nên băng khuất tôi tiếc cả đất trời ;
Mùi tháng năm đều róm vị chia phôi,
Khắp sông núi vẫn than thâm tiên biệt...
25. *Con gió xanh thì thào trong lá biếc,*
Phải chẳng hờn vì nỗi phải bay đi ?
Chim rộn ràng bỗng đứt tiếng reo thi,
Phải chẳng sợ độ phai tàn sắp sửa ?
- Chẳng bao giờ, ôi ! Chẳng bao giờ nữa...*
30. *Mau đi thôi ! Mùa chưa ngả chiều hôm,*
Ta muốn ôm
Cả sự sống mới bắt đầu mon mòn ;
Ta muốn niết mây đưa và gió lượn,

(1) *Yến anh* : chim yến, chim oanh, con trống, con mái quấn quýt nhau, thường được sánh với sự quấn quýt trong tình yêu nam nữ, vợ chồng.

(2) *Hoài xuân* : nhớ tiếc mùa xuân.

(3) *Tuần hoàn* : xoay vần tuần tự, lặp đi lặp lại. *Xuân vẫn tuần hoàn* : ý nói mùa xuân vẫn trở đi trở lại.

Ta muốn say cánh bướm với tình yêu,
35. Ta muốn thâu trong một cái hôn nhiều
Và non nước, và cây, và cỏ rang,
Cho chénh choáng mùi thơm, cho đã đầy ánh sáng.
Cho no nê thanh sắc của thời tươi ;
– Hỡi xuân hồng, ta muốn cắn vào ngươi !

(Theo *Thơ thơ*, NXB Đời nay, Hà Nội, 1938)

HƯỚNG DẪN HỌC BÀI

1. Bài thơ được viết như một dòng cảm xúc hối hả tuôn trào, nhưng vẫn tuân theo một bố cục khá rõ ràng, thể hiện mạch triết luận sâu sắc và chặt chẽ. Hãy tìm bố cục ấy.
2. Đọc toàn bài, anh (chị) có cảm nhận thế nào về nhạc điệu của bài thơ ? Nhạc điệu ấy được tạo ra bằng những thủ pháp gì ?
3. Tác giả đã cảm nhận về thời gian như thế nào ? Phân tích đoạn từ câu 14 đến câu 24 để làm nổi bật cảm nhận ấy.
4. Hình ảnh thiên nhiên, sự sống quen thuộc quanh ta được tác giả cảm nhận và diễn tả một cách hấp dẫn như thế nào ? Điều ấy thể hiện quan niệm gì của Xuân Diệu về cuộc sống, tuổi trẻ và hạnh phúc ?
5. Phân tích nghệ thuật sử dụng ngôn từ (điệp từ, tính từ,...) trong đoạn thơ từ câu 31 đến câu 39, qua đó làm nổi bật tuyên ngôn về lẽ sống của Xuân Diệu.
6. Qua bài thơ có thể hình dung *cái tôi* của Xuân Diệu như thế nào ?
7. Học thuộc lòng bài thơ.

BÀI TẬP NÂNG CAO

Hãy phân tích nghệ thuật của Xuân Diệu trong việc sáng tạo những câu thơ và hình ảnh thơ mới lạ, độc đáo trong bài *Voi vàng*.